

Jeune Théâtre gooit de luiers af

De onstuitbare opkomst van Philippe Sireuil

Binnen het Brusselse 'Jeune Théâtre' is een fusie van drie gezelschappen op til. Van januari 1984 af worden de drie groepen die nu de zaal Théâtre Varia bespelen één gezelschap, dat Théâtre Varia zal gaan heten. Pol Arias sprak met regisseur en toekomstig directeur Philippe Sireuil.

Begin van de jaren zeventig pakten jonge franstalige theatermensen in Brussel uit met een reeks merkwaardige initiatieven. Daarbij tekenden zich twee stromingen af: een eerste waar de tekst opzij geschoven werd ten gunste van het lichaam, de stem, de ruimte en de beweging; een tweede ging zich eerder toeleggen op tekst, men ging herlezen, de dramaturg deed zijn intrede, gevolgd door de scenograaf, men ging stukken programmeren in functie van een bewust gekozen perspectief. Zo ontstonden er tal van groepjes, meestal rond één regisseur, die, nadat er een Commission Consultative du Jeune Théâtre was opgericht, met mondjesmaat subsidies kregen.

Eén van die regisseurs was Philippe Sireuil. Amper afgestudeerd van het INSAS (het franstalige Ritcs) startte hij in 1975 met het Théâtre du Crépuscule. Hij koos voor die tweede stroming van dat Jeune Théâtre met regies van *Haute Autriche* van F.X. Kroetz en van *Virage* van T. Dorst. Vanaf 1975 gaat hij in teamverband werken met dramaturg Jean-Marie Piemme, scenograaf Jean-Claude De Bemels en componist Marc Hérouet.

L'homme qui avait le soleil dans la poche (Théâtre Varia) — Foto Danièle Pierre

In de oude bioscoop Ciné Rio in Etterbeek worden volgende producties uitgebracht: *L'entraînement du champion avant la course* van M. Deutsch, *Le terrain vague* van R. Hourez, *Créanciers* van A. Strindberg. In 1981 wordt er verhuisd naar het Théâtre Varia waar *L'homme qui avait le soleil dans sa poche* wordt gecreëerd: een stuk van de Waalse auteur Jean Louvet. Dit jaar regisseerde Philippe Sireuil voor het eerst een opera, *Katà Kabanovà* van L. Janacek in de Nationale Opera. Telkens opmerkelijke producties van deze dertigjarige ambitieuze jongeman. Want vanaf januari 1984 wordt hij directeur-generaal van een nieuw gezelschap: Théâtre Varia. "Wat bij ons franstalige theatermensen dramatisch is, is de onwetendheid en de onkunde waarmee we te maken hebben. Buiten enkele schaars verlichte geesten zitten er bij de politici en hun medewerkers geen mensen die kunnen of willen nadenken over theater. Dat heeft enorme gevolgen tot bij het publiek toe. Dat stuk van Jean Louvet, dat over vandaag gaat en over Wallonië, werd nochtans op toernee wisselend ontvangen. Vele toeschouwers hebben over het theater een volledig verkalkt beeld. Het naturalisme primeert nog altijd, terwijl Wallonië en zeker La Louvière, waar Jean Louvet woont, de wieg is geweest van het surrealisme bij ons. Men wil op de scène zijn specifieke realiteitsafspiegeling zien, namelijk deze van de kleine bourgeoisie."

Gedirigeerd beleid

"Over sommige van mijn uitspraken, zoals mijn oproep tot een gedirigeerd theaterbeleid, bestaan een reeks misverstanden. Zelfs indien de staat dat niet officieel zegt, dirigeert hij van zodra hij subsidies uitdeelt. Nu is het wel zo dat alle franstalige theaters v.z.w.'s zijn. Zij hebben allen een raad van beheer, deze benoemt de directeur. Dirigistische politiek betekent organiseren, beslissingen nemen. Door bijvoorbeeld brutaal te snoeien in het budget van het Théâtre National de Belgique (de slokop van de theatersubsidie) kan onze minister van cultuur, P. Moureaux, ("Ministre de la Communauté Française") nochtans geen macht uitoefenen wat

betreft het beleid aldaar, want hij heeft die directeur niet benoemd. Zulk een raad van beheer belet dus dat er van bovenaf rechtstreeks kan tussengekomen worden. Dirigistische politiek betekent dat de staat engagementen aangaat, eisen stelt. Wij beheren hier in het Théâtre Varia 14 miljoen, zonder dat er ook maar enige overeenkomst bestaat met de staat. Wij hebben geen verplichtingen, maar meteen ook geen rechten. Zo een toestand van laxisme laat kruiperijen toe. Daartegen en tegen immobilisme wil ik vechten. Ik wil inderdaad tegenover de gemeenschap verantwoording afleggen voor de 14 miljoen subsidie die wij krijgen."

Samenwonen

"Men praat graag over de rijkdom van het Brusselse 'Jeune Théâtre', maar achter dat groot aantal producties en initiatieven gaat zwarte miserie schuil. Telkens moet men op zoek naar plaatsen waar men kan spelen. In Ciné Rio zaten we met vier groepen, ik met Théâtre du Crépuscule en Marcel Delval met zijn Groupe d'animation théâtre, met daarnaast de Compagnie Sans Souci en het Théâtre Hyppocrite. Twee groepen die een totaal andere ethiek over theater hadden dan Delval en ik. Zodat we niet eens een gezamenlijke programmatie hadden. We deelden slechts de ruimte en de povere technische middelen. Het voordeel was echter de relatie met het publiek. Ciné Rio was een bevestiging van wat theatersociologen al lang weten: het publiek creëert eerder een relatie met de ruimte dan met wat er zich in afspeelt. Het Theater 140 is daar een mooi voorbeeld van geweest, de raffinaderij van de Plan K bewijst dat vandaag."

Théâtre Varia

"Toen de Ciné Rio afgebroken werd waren we plots opnieuw nomaden en dat waren we beu. Ondertussen hadden we beslist dat we met een grote productie zouden uitpakken ter gelegenheid van Europa België. De keuze viel op het stuk van Jean Louvet, *L'homme qui avait le soleil dans sa poche*. Maar gezien onze geringe middelen en de scenische

